

Przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w klasie pierwszej

Dzięki odpowiedniemu dostosowaniu programu i warunków szkolnych większość dzieci sześcioletnich jest gotowa do podjęcia nauki w klasie pierwszej.

Dojrzałość szkolna to dobre funkcjonowanie dziecka w różnych obszarach:

- **Sfera emocjonalno-społeczna:**

- dziecko komunikuje się bez przeszkód z otoczeniem,
- zna i stosuje się do obowiązujących norm zachowania, ponosi odpowiedzialność za swoje zachowania,
- potrafi nawiązywać kontakty z innymi dziećmi i dorosłymi, współdziałać w grupie,
- nie przejawia zachowań agresywnych,
- nie jest nadmiernie wycofane, lękliwe,
- potrafi czekać na swoją kolej,
- potrafi wyrażać swoje potrzeby, komunikuje się w sposób zrozumiały dla otoczenia,
- posiada odpowiednią wiedzę na temat swojej osoby i najbliższego otoczenia (zna imię i nazwisko swoje i osób z najbliższej rodziny, wie, w jakim kraju mieszka, zna swój adres itp.),
- jest samodzielne w zakresie podstawowej samoobsługi,
- przewiduje zagrożenia, zna zasady bezpiecznego zachowania.

- **Sfera umysłowa**

- dziecko jest zainteresowane nauką, potrafi skupić uwagę na prezentowanych mu treściach, pracować wytrwale przez około 15-20 minut;
- ma prawidłowo wykształcone procesy myślenia: klasyfikuje przedmioty (dostrzega podobieństwa i różnice, łączy elementy w pary, tworzy zbiory, uzasadnia swój wybór), łączy przyczynę ze skutkiem (np. rozumie zachodzące zmiany, układa historyjki obrazkowe);
- rozumie pojęcie liczby (przelicza przedmioty, podaje ilość elementów w zbiorze, porównuje liczebności zbiorów, dokonuje prostych obliczeń arytmetycznych (dodaje i odejmuje) na konkretach (palcach, klockach) w zakresie pięciu;
- ma prawidłowo wykształconą percepcję wzrokową: układa puzzle, odnajduje różnice na pozornie identycznych obrazkach, odtwarza konstrukcje z klocków, figur;
- dobrze rozwinięta jest percepcja słuchowa: odróżnia dźwięki podobne (Kasia-kasa, dam-tam itp.), zapamiętuje słuchowo (powtarza ciągi słów, cyfr, zdania; umie odpowiedzieć na pytania dotyczące wysłuchanego tekstu), dzieli słowa na sylaby, składa słowa z sylab, wyróżnia pierwszą i ostatnią głoskę w słowie;

- **Sfera fizyczna**

- dziecko ma odpowiedni do wieku wzrost i wagę;
- jest sprawne fizycznie (biega, wspina się, gra w piłkę), nie męczy się szybko;
- utrzymuje prawidłową postawę ciała (siedzi prosto, nie garbi się itp.);
- ma dobrą koordynację ruchową (naśladuje prezentowane ruchy, sprawnie chodzi po schodach, rzuca, łapie piłkę) i wzrokowo-ruchową (wykonuje czynności manipulacyjne pod kontrolą wzroku: nawleka korale, rysuje),
- ma dobrą sprawność w zakresie małej motoryki (zapina guziki, wiąże kokardki, rysuje, odtwarza szlaczki, dokładnie koloruje obrazki itp.),
- wykazuje się odpornością, dobrym ogólnym stanem zdrowia.

Poza własnymi obserwacjami, wiedzę na temat dojrzałości szkolnej dziecka rodzic otrzymuje przede wszystkim od wychowawcy przygotowania przedszkolnego. W przypadku podejrzenia występowania u dziecka nieprawidłowości rozwojowych, które mogą utrudniać mu naukę w klasie pierwszej wskazane jest przeprowadzenie pogłębionej diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Oceny dojrzałości szkolnej w poradni dokonuje się na podstawie wywiadu z rodzicem, opinii od wychowawcy, analizy dostarczonej dokumentacji (np. medycznej), obserwacji dziecka oraz testów możliwości i umiejętności dziecka.

Brak gotowości szkolnej

Każde dziecko rozwija się inaczej, we własnym tempie. Niektóre osiągają dojrzałość szkolną wcześniej, inne później. Dziecko, które nie osiągnęło dojrzałości szkolnej może mieć odroczonego obowiązek szkolny o rok, tzn. w roku szkolnym 2015/16 powtórnie realizować będzie program obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, zaś naukę w klasie pierwszej rozpocznie w roku szkolnym 2016/17 wraz z dziećmi z rocznika 2010.

Opinie o zasadności odroczenia obowiązku szkolnego mogą być wydawane jedynie przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne albo niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne czy poradnie specjalistyczne, jeśli są one wpisane do rejestru szkół i placówek niepublicznych prowadzonego przez właściwy dla siedziby poradni powiat.

Jeśli z wydanej przez poradnię opinii będzie wynikała potrzeba odroczenia realizacji obowiązku szkolnego, dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, odroczy spełnianie przez dziecko obowiązku szkolnego. Wniosek o odroczenie realizacji obowiązku szkolnego rodzice mogą składać przed rozpoczęciem roku szkolnego lub już w trakcie jego trwania - do końca roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 lat.

Dziecko w wieku 6 lat, które nie rozpocznie spełniania obowiązku szkolnego, będzie kontynuować przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. Zapewnienie miejsca i warunków do kontynuowania przygotowania przedszkolnego jest zadaniem własnym gminy.

Jeśli odroczenie nastąpi po okresie rekrutacji do szkół i przedszkoli, może się okazać, że w przedszkolu, do którego uczęszczało dziecko nie ma już miejsca. W takiej sytuacji gmina zobowiązana jest zapewnić miejsce dla dziecka w innej placówce.

Źródło: MEN

Opracowała: Izabella Krawczyk – psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Legionowie